

[Alsing Andersen.]

nu maatte det være muligt paa en meget mere praktisk Maade at ordne dette, saaledes at den Kommune, hvorfra en Vælger flytter, og som jo ved, hvor han flytter hen, simpelt hen gør Tilflytningskommunen opmærksom paa, at denne Vælger er tilflyttet og derfor er slettet paa Fraflytningskommunens Valgliste og bør optages paa Tilflytningskommunens Valgliste. Om det er noget, der kan gennemføres nu til det førstkommande Valg, ved jeg ikke, men det er en af de praktiske Ting, jeg gerne vilde gøre Ministeren opmærksom paa og bede om nærmere Redegørelse for i det forventede Udvalg.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte denne Gennemgang af det fremsatte Lovforslag og tilsige vor Tilslutning til det Afsnit, der staar under III; vi afviser de to første Afsnit af det paagældende Lovforslag.

Holm: De sidst affholdte Valg til Folketinget har vist, at Valgloven indeholder en aabenbar Urimelighed i § 17, idet Bestemmelsen om Delingen af Hovedstaden i 3 Storkredse faktisk udelukker et stort Parti fra at blive repræsenteret i Landets Hovedstad og fortsat vil kunne gøre det under visse Forhold. Ved Folketingsvalget i 1945 mønstrede Venstre i alle tre københavnske Storkredse tilsammen 19 385 Stemmer uden at faa valgt en eneste Repræsentant i dette store Valgomraade. Forholdene ude i Landet spiller ind ved Mandatfordelingen. Det nævnte Antal Stemmer vilde vel, hvis Omraadet havde udgjort een Storkreds, ved Valget i 1943 have givet 1 Mandat, men ikke i 1945. Omregnes Resultatet af Landstingsvalget i 1946, vilde det formentlig være saadan, at det af mig nævnte Parti med 35 000—36 000 Stemmer fortsat vilde være udelukket fra Repræsentation i København. Det maa af Vælgerne føles urimeeligt og unaturligt. Efter hvad der er oplyst over for mig — jeg har ikke haft Lejlighed til at anstille nogen selvstændig Undersøgelse —, kan Forholdene meget vel stille sig saa ugunstigt, at Partiet selv med nogle og tresindstve Tusind Stemmer herinde ikke kan faa valgt en Folketingsmand i det københavnske Omraade. I Grundlovens § 32 findes som bekendt Bestemmelser om, at der skal sikres en ligelig Repræsentation af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne, og at der ved Kredsdelingen foruden til Indbyggertal skal tages Hensyn til Vælgerantal og Befolkningstæthed, og de samme Bestemmelser fandtes i den tidligere Grundlov. Ved Valgloven af 1915 og særlig ved Valg-

loven af 1920, den nugældende Valglov, prøvede man at finde frem til saadanne Valgregler, at disse Grundlovsforskrifter kunde ske Fyldest i saa stor Udstrækning som muligt. Som det fremgaar af Forhandlingerne om Valgloven i Slutningen af 1919 gør der sig her krydsende Hensyn gældende, og man maatte paa Forhaand give Afkald paa matematisk Nøjagtighed. Skulde Grundlovens Krav opfyldes, maatte man se det Faktum i Øjnene, at der i Jylland kunde opnaas et Folketingsmandat paa færre Stemmer end i København, men som bekendt afbødes jo ved Tillægsmandater de største Urimeligheder. Det forandrer imidlertid ikke helt den Kendsgerning, at de tyndt befolkede Egne stadig har en lille Fordel, og det er jo, som jeg nævnte, Grundlovens Mening, at det skal være saadan. Til Gengæld har saa de Partier, som har en overvejende Del af deres Vælgere i det københavnske Omraade, andre og maaske større Fordele, saa at de alligevel ikke kan siges at blive forfordelt i egentlig Forstand. Jeg vil her henvise til Folketingets Forhandlinger 1919—1920, Sp. 2018.

I det kvarte Aarhundrede, som er gaaet siden Gennemførelsen af den nugældende Valglov, har der fundet en yderligere Befolkningsforskydning Sted, en Forskydning, som i og for sig ikke er uden Betænkelighed, og som skaber forskellige Ulemper, selv om den naturligvis ogsaa har medført nogle Fordele, men en nærmere Udredning af disse Forhold hører ikke hjemme her. Naar der imidlertid nu, det vil sige i 1945, til et Mandat i København, som nævnt af af den ærede foregaaende Taler, skal 23 190 Stemmer, medens man paa Øerne kan nøjes med 15 913 og i Jylland med 13 889 Stemmer, maa det jo sikkert erkendes, at Forskellen er blevet for stor, og at en Ændring er paakrævet. Det foreliggende Forslag, der dels sletter den omtalte Tredeling, altsaa fjerner et Par sorte Streger i Hovedstaden, dels forøger Antallet af Tillægsmandater for dette Valgomraade til 8, bør efter de Betragtninger, jeg her har gjort gældende, derfor hilses med Tilfredshed.

Af Forslagets øvrige Bestemmelser skal jeg til Slut nævne Ændringen af § 36, om Bistand til blinde Vælgere, en Bestemmelse, som øjensynligt er baseret paa Erfaringer fra de kommunale Valg.

Og saa vil jeg i øvrigt anbefale det foreliggende lille Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling. Som antydet af det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen kan der jo ogsaa være andre Ting, man ved samme Lejlighed kunde se paa, og jeg formoder